

**MINISTERUL SĂNĂTĂȚII
CENTRUL DE RESURSE UMANE ÎN SĂNĂTATE PUBLICĂ**

**CURRICULUM DE PREGĂTIRE
ÎN SPECIALITATEA**

MEDICINĂ LEGALĂ

**Toate drepturile privind publicarea și difuzarea acestei lucrări aparțin
Ministerului Sănătății**

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

2017

CURRICULUM DE PREGĂTIRE ÎN SPECIALITATEA MEDICINĂ LEGALĂ

Definiția specialității:

Activitatea de medicină legală constă în efectuarea de expertize, examinări, constatări, examene de laborator și alte lucrări medico-legale asupra persoanelor în viață, cadavrelor, produselor biologice și corpurilor delictate, în vederea stabilirii adevărului în cauzele privind infracțiunile contra vieții, integrității corporale și sănătății persoanelor ori în alte situații prevăzute de lege.

1. ORGANIZAREA PROGRAMULUI

1.1. Durata programului

NUMĂRUL TOTAL DE ANI	4 ANI
NUMĂRUL TOTAL DE MODULE	
MODULUL 1	6 luni
NUMĂRUL DE SĂPTAMĂNI/ LUNI/MODUL	
ORE DE CURS/LUNĂ/SĂPTĂMÂNĂ	
MODULUL 2	6 luni
NUMĂRUL DE SĂPTAMĂNI/ LUNI/MODUL	
ORE DE CURS/LUNĂ/SĂPTĂMÂNĂ	
Modulul 3	6 luni
NUMĂRUL DE SĂPTAMĂNI/ LUNI/MODUL	
ORE DE CURS/LUNĂ/SĂPTĂMÂNĂ	
Modulul 4	6 luni
NUMĂRUL DE SĂPTAMĂNI/ LUNI/MODUL	
ORE DE CURS/LUNĂ/SĂPTĂMÂNĂ	
Modulul 5	2 săpt.
NUMĂRUL DE SĂPTAMĂNI/ LUNI/MODUL	
ORE DE CURS/LUNĂ/SĂPTĂMÂNĂ	
Modulul 6	3 luni
NUMĂRUL DE SĂPTAMĂNI/ LUNI/MODUL	

ORE DE CURS/LUNĂ/SĂPTĂMÂNĂ	
Modulul 7	2 luni
NUMĂRUL DE SĂPTĂMĂNI/ LUNI/MODUL	
ORE DE CURS/LUNĂ/SĂPTĂMÂNĂ	
Modulul 8	2 săpt.
NUMĂRUL DE SĂPTĂMĂNI/ LUNI/MODUL	
ORE DE CURS/LUNĂ/SĂPTĂMÂNĂ	
Modulul 9	1 lună
NUMĂRUL DE SĂPTĂMĂNI/ LUNI/MODUL	
ORE DE CURS/LUNĂ/SĂPTĂMÂNĂ	
Modulul 10	3 luni
NUMĂRUL DE SĂPTĂMĂNI/ LUNI/MODUL	
ORE DE CURS/LUNĂ/SĂPTĂMÂNĂ	
Modulul 11 A	2 luni
NUMĂRUL DE SĂPTĂMĂNI/ LUNI/MODUL	
ORE DE CURS/LUNĂ/SĂPTĂMÂNĂ	
Modulul 11 B	12 luni
NUMĂRUL DE SĂPTĂMĂNI/ LUNI/MODUL	
ORE DE CURS/LUNĂ/SĂPTĂMÂNĂ	
Total ore pregătire teoretică	
Total ore pregătire practică	

Structura programului

Modulul 1, anul I: TANATOLOGIE MEDICO-LEGALĂ 6 luni

Nr. ore curs: 100 ore

Nr. ore practică: 620 ore

1. Tematică

A. TANATOLOGIE MEDICO-LEGALĂ PROPEDEUTICĂ ȘI SEMIOLOGIE TANATOLOGICĂ. Declararea și înregistrarea decesului.

Tematica lecțiilor conferință

1. Introducere în medicina legală, definiție, conținut, evoluție istorică a probațiunii medico-legale.
2. Bazele procedurale ale expertizei, organizarea rețelei de medicină legală. Activitatea medico-legală privată.
3. Legea privind organizarea și funcționarea Instituțiilor și Serviciilor medico-legale în România, aspecte comparative internaționale.
4. Moartea: definiție, clasificare.
5. Etapele morții, semnele morții: semnele negative de viață (semnele clinice ale morții, letargia, preagonia, agonia, coma, moartea clinică, moartea cerebrală, moartea somatică, moartea biologică). Semnele morții reale.

6. Modificări cadaverice precoce și tardive (semnele morții reale), fenomene naturale de conservare a cadavrelor, metode artificiale de conservare.
7. Manifestări postvitale.
8. Examinarea postmortem: aspecte generale și speciale (proceduri și tehnici speciale).
9. Descrierea normală și patologică morfologică a țesuturilor și organelor.
10. Prezentarea aspectelor legale și procedurale privind înregistrarea decesului (acte de deces, certificatul medical constatator al decesului, recoltarea țesuturilor și organelor în vederea transplantului). Documente care însoțesc solicitarea autopsiei medico-legale. Raportul de necropsie. Certificatul medical constatator al decesului. Certificatul de îmbalsămare. Certificatul de deces/certificatul de naștere. Documente ce însoțesc recoltarea țesuturilor și organelor în vederea transplantului. Legea transplantului de țesuturi și organe.
11. Aspecte etice, legale și sociale legate de moarte și autopsie.
12. Aspecte legate de iatrogenie și protecția personalului ce lucrează în săli de prosectură și laboratoare medico-legale.

B. DIAGNOSTIC TANATOLOGIC MEDICO-LEGAL. APRECIEREA INTERVALULUI POSTMORTEM

Tematica lecțiilor conferință

1. Mecanisme tanatogenetice, sindroamele tanatogeneratoare în morți violente și neviolente.
2. Tanatocronologia.
3. Transplantul de țesuturi și organe.
4. Diagnosticul cauzelor morții. Raportul de cauzalitate în tanatogeneză.

Baremul lucrărilor practice

1. Examenul extern al cadavrului: elemente de identificare a cadavrului, semnele morții, particularități și indicii patognomonici, semne de violență, semne diverse particulare, urme de tratament, examenul genital. **Manopere: 100 execuții**
2. Redactarea raportului de autopsie. **Manopere: 50 execuții**
3. Tehnica examenului la fața locului: examenul corpurilor delictive, al hainelor, identificarea și recoltarea probelor. **Manopere: 5 examinări**
4. Verificarea semnelor morții și evaluarea intervalului postmortem și a momentului decesului. **Manopere: 100 execuții**
5. Cunoașterea și prezentarea normelor și procedurilor care stau la baza solicitării unei autopsii medico-legale, a distincției între autopsia medico-legală/anatomopatologică. **Manopere: 10 examinări**
6. Cunoașterea și prezentarea procedurilor legate de transplantul de țesuturi și organe. **Manopere: 5 execuții**
7. Consemnarea documentelor ce însoțesc declararea decesului și alte acte conexe. **Manopere: 50 cazuri**

2. Obiective educaționale

1. Etapa de angajare, luare în evidență, rezolvare a problemelor social administrative, prezentare la institutul unde a fost repartizat, repartizarea îndrumătorului și fixarea planului de activitate.
2. Stagiul de "Tanatologie Medico-Legală", propedeutică și semiologie tanatologică. Declararea și înregistrarea decesului (acte de deces, certificatul medical constatator al decesului, recoltarea țesuturilor și organelor în vederea transplantului).
3. Stagiul de "Diagnostic Tanatologic medico-legal". Aprecierea intervalului postmortem.

3. Rezultate așteptate (Competențe teoretice și practice minimum acceptabile, dobândite în urma parcurgerii și promovării modulului de pregătire).

Modulul 2, anul I: PATOLOGIE MEDICO-LEGALĂ TRAUMATICĂ 6 luni

Nr. ore curs: 100 ore

Nr. ore practică: 620 ore

1. Tematică

Tematica lecțiilor conferință

1. Traumatologia medico-legală generală. Probleme de traumatologie generală, aspecte medico-sociale ale traumatologiei, clasificarea agenților traumatici, leziunile traumatice primare (semiologia medico-legală), mecanismul de producere al leziunilor traumatice, caracterul vital al leziunilor.
2. Traumatologie medico-legală sistemică.
3. Traumatologie medico-legală topografică. TCC, traumatismele toracice, abdominale, din sfera ORL, OMF, oftalmologie. Urgențe traumatologice. Șocul traumatic.
4. Traumatisme mecanice prin hetero și autoagresiune, prin accidente rutiere, accidente de muncă, cădere și precipitare, prin arme de albe, arme de foc, asfixii mecanice.
5. Agenți traumatici fizici: leziuni și moartea prin modificările de temperatură, agresiunea atmosferică, acțiunea curentului electric, radiații, raze X, ultrasunete, barotrauma.
6. Agenți traumatici biologici.
7. Problemele expertizei medico-legale ale gravidității, nașterii, avortului.
8. Uciderea nou-născutului, pruncuciderea. Aspecte probatorii ale expertizei.
9. Violul. Expertiza probațiunilor sexuale, capacitatea sexuală, capacitatea de procreere.
10. Evaluarea leziunilor traumatice în caz de deces. Evaluarea vechimii leziunilor traumatice. Problematika juridică și medico-legală a comorienților.
11. Criterii de individualizare a efectelor traumatice asupra fondului patologic preexistent. Particularitățile de evoluție, complicații, sechele.
12. Cauzalitatea medico-legală în traumatisme. Tanatogeneza.
13. Cercetarea la fața locului. Etapa dinamică.
 - Metodologia cercetării la fața locului
 - Proceduri legale
 - Prelevarea probelor, securizarea acestora, trimiterea către laborator
 - Delimitarea și securizarea zonelor cercetate și stabilirea importanței zonelor desemnate
 - Prezentarea truselor de cercetare la fața locului
 - Delimitarea răspunderilor și a lanțului de comandă
 - Mijloace de investigație criminalistică
 - Metode de documentare
 - Documentarea la fața locului
 - Situațiile în care se solicită investigația criminalistică și a serviciului omoruri

Baremul lucrărilor practice

1. Executarea tehnică a autopsiei medico-legale: examinarea internă și interpretarea leziunilor la nivelul capului, trunchiului și membrelor. **Manopere: 50 execuții**
2. Redactarea raportului de autopsie în cazurile analizate. **Manopere: 50 execuții**
3. Executarea tehnicilor speciale de autopsie (pneumotorax, embolie, tromboflebită, fracturi vertebrale, deschiderea sinusurilor, deschiderea mastoidei, autopsia la copilul nou-născut și sugar, incizie în Y, traumatismul obstetrical, avort, pruncucidere, intoxicații etc.). **Manopere: cel puțin câte una în fiecare caz**
4. Tehnica recoltării de organe și produse biologice de la cadavru pentru examinări de laborator: însămânțări pentru examen bacteriologic, recoltări pentru examen biologic, pete de sânge, secreție

vaginală, anală și anatomie patologică, toxicologie, factori suplimentari ai împușcării etc. **Manopere:**

50 execuții

5. Tehnica examenului și constatării la fața locului: examenul corpurilor delictive, al hainelor, identificarea și recoltarea probelor, folosirea și utilizarea aparatului din dotarea truselor, documentarea. **Manopere: 5 examinări**

6. Tehnica exhumării și a reautopsierii: examenul de fragmente de corp uman: oase, organe etc, pentru stabilirea speciei, sexului, vârstei, datei morții și cauzei acesteia. **Manopere: 1 participare**

7. Cunoașterea și prezentarea semnelor specifice decesului de cauze traumatice (nenaturale): împușcare, asfixie mecanică (spânzurare, sugrumare, strangulare), înjunghiere, expunere la agenți traumatici fizici (frig, căldură, curent electric, radiații, variații ale presiunii atmosferice, apei sau de concentrație ale gazelor respiratorii), chimici, biologici, psihici. Distincția între moartea violentă/neviolentă (traumatică/netraumatică, naturală/nenaturală). **Manopere: 50 execuții**

8. Cunoașterea și prezentarea semnelor corespunzătoare principalelor intoxicații (supradoză stupefiante, gaze toxice –CO, cianizi, pesticide, alcool metilic, alcool etilic etc). **Manopere: 20 examinări**

2. Obiective educaționale

3. **Rezultate așteptate** (Competențe teoretice și practice minimum acceptabile dobândite în urma parcurgerii și promovării modulului de pregătire).

Modulul 3, anul II: ANATOMIE PATOLOGICĂ 6 luni

Nr. ore curs: 100 ore

Nr. ore practică: 620 ore

1. Tematică

Tematica lecțiilor conferință

1. Tulburări circulatorii: Hiperemia activă și pasivă, staza. Embolia. Tromboza. Coagulopatia de consum. Sludge. Ischemia. Infarctul. Hemoragia.
2. Distrofii hidroprotidice celulare și interstițiale - diagnostic diferențial cu autoliza. Distrofii proteice - distrofie hialină, amiloidoză.
3. Distrofii lipidice - steatoze, lipomatoza, citosteatonecroza, distrofii lipidice complexe. Distrofii glucidice - glicogenoze, mucoviscidoza.
4. Forme anatomopatologice ale inflamației exudative. Leziuni inflamatorii elementare. Elemente celulare componente ale exudatului inflamator. Tipuri de inflamație (exudative, alternative, proliferative). Inflamații produse de paraziți animali.
5. Morfopatologia inflamației tuberculoase.
6. Procese de regenerare și reparație tisulară. Reacția vitală.
7. Morfopatologia tumorilor benigne.
8. Morfopatologia tumorilor maligne.
9. Endocarditele, miocarditele.
10. Cardiopatia ischemică.
11. Boala aterosclerotică.
12. Arterite și flebite.
13. Diagnosticul diferențial al plămânului respirat-nerespirat. Aspiratul amniotic.
14. Tuberculoza pulmonară.
15. Gastritele.
16. Ulcerul gastric.
17. Enterocolitele acute și cronice.
18. Hepatitele acute și cronice.
19. Cirozele hepatice.

20. Colecistitele.
21. Nefropatii glomerulare, tubulare și interstițiale.
22. Endometrioză. Resturi de sarcină. Patologia placentei. Leziuni dishormonale ale endometriului.
23. Tiroidite.
24. Meningite.
25. Leziuni vasculare ale S.N.C.

Baremul activităților practice

1. Efectuarea necropsiei: 5 (cazuri)
2. Orientarea materialului biopsic: 20 (cazuri)
3. Prelucrarea tehnică (inclusiv la parafină): 20 (cazuri)
4. Prelucrare tehnică (microtomie): 10 (cazuri)
5. Prelucrare tehnică (colorații uzuale): 10 (cazuri)
6. Prelucrare tehnică (colorații speciale): 10 (cazuri)
7. Examinarea histopatologică din patologia digestivă: 20 (cazuri)
8. Examinarea histopatologică din patologia respiratorie: 20 (cazuri)
9. Examinarea histopatologică din patologia urinară: 20 (cazuri)
10. Examinarea histopatologică din patologia pielii: 20 (cazuri)
11. Examinarea histopatologică din patologia tumorală a țesuturilor moi: 20 (cazuri)
12. Examinarea histopatologică din patologia colului uterin: 20 (cazuri)
13. Examinarea histopatologică din patologia corpului uterin: 20 (cazuri)
14. Examinarea histopatologică din patologia trompei uterine: 10 (cazuri)
15. Examinarea histopatologică din patologia ovarului: 10 (cazuri)
16. Examinarea histopatologică din patologia testiculului: 10 (cazuri)
17. Examinarea histopatologică din patologia glandelor mamare: 10 (cazuri)
18. Examinarea histopatologică din patologia cerebrală și meningeală: 50 (cazuri)

2. Obiective educaționale

3. Rezultate așteptate (Competențe teoretice și practice minimum acceptabile dobândite în urma parcurgerii și promovării modulului de pregătire).

Modulul 4, anul II: PATOLOGIE MEDICO-LEGALĂ NETRAUMATICĂ 6 luni

Nr. ore curs: 100 ore

Nr. ore practică: 620 ore

1. Tematică

Tematica lecțiilor conferință

1. Moartea subită. Definiție. Aspecte necroptice morfopatologice
2. Cauze de deces în moartea subită grupate pe aparate și sisteme:
 - sistemul cardiovascular
 - aparatur respirator
 - aparatur digestiv
 - aparatur urinar
 - aparatur genital
 - sistemul endocrin și metabolic
 - alte cauze
3. Moartea subită versus moartea suspectă
4. Embolia în moartea neviolentă și moartea violentă
5. Investigații tanatochimice, bacteriologice
6. Investigații de laborator aprofundate în moartea subită pe grupuri de etiologie
7. Moartea de cauze cardiace. Moartea subită cardiacă.

8. Moartea neviolentă din boli cronice și/sau consumptive
9. Cauzalitatea medico-legală în moartea subită și moartea neviolentă. Tanatogeneză.

Baremul lucrărilor practice

1. Executarea tehnică a autopsiei medico-legale: examinare internă și interpretarea leziunilor incompatibile cu viața a leziunilor organice cronice și a leziunilor nespecifice. **Manopere: 50 execuții**
2. Redactarea raportului de autopsie în cazurile analizate. **Manopere: 50 execuții**
3. Tehnica recoltării de organe și produse biologice de la cadavru pentru examinări de laborator: recoltarea produselor biologice pentru examinări tanatochimice, bacteriologice. **Manopere: 50 execuții**
4. Tehnica exhumării și a reautopsierii: examenul de fragmente de corp uman: oase, organe etc, pentru stabilirea speciei, sexului, vârstei, datei morții și cauzei acesteia. Reconstrucție facială. **Manopere: 1 participare**
5. Cunoașterea și prezentarea semnelor corespunzătoare decesului de cauze patologice (naturale). **Manopere: 50 examinări**
6. Cunoașterea și prezentarea atitudinii și metodologiei autopsiei medico-legale în cazul constatării unor erori medicale. **Manopere: 2 cazuri**

2.Obiective educaționale

3.Rezultate așteptate (Competențe teoretice și practice minimum acceptabile dobândite în urma parcurgerii și promovării modulului de pregătire).

Modulul 5, anul III: TEHNICA NECROPTICĂ ȘI TANATOPRAXIE 2 săptămâni

Nr. ore curs: 30 ore

Nr. ore practică: 30 ore

1.Tematică

Structura stagiilor

- 1.Tehnica necroptică - 1 săptămână
- 2.Cosmetizarea și conservarea cadavrelor – 1 săptămână

CONȚINUTUL STAGIULUI DE TEHNICĂ NECROPTICĂ

1 Necropsia medico-legală și necropsia anatomo-patologică - particularități și succesiunea timpilor:

- Necropsia nou-născutului
- Tehnica necropsiei în cazul cadavrelor cu modificări cadaverice tardive
- Tehnica exhumării și a reautopsierii - examenul de fragmente de corp uman: oase, organe etc pentru stabilirea speciei, sexului, vârstei, datei morții și cauzei acesteia. Reconstrucția facială.

3. Instrumentar

4. Tehnici și manopere de disecție și microdisecție

Tehnici de autopsie:

- examenul intern al cadavrului
- autopsia extremității cefalice
- autopsia trunchiului și a organelor buco-cervico-toracale
- autopsia organelor abdominale și pelvine
- autopsia coloanei vertebrale și a membrelor

Tehnici speciale de autopsie:

- autopsia feței

- metoda eviscerării totale și a eviscerării segmentare
- tehnici pentru evidențierea emboliilor, pneumotoraxului, pneumopericardului, pneumoperitoneului

CONTINUTUL STAGIULUI DE COSMETIZARE ȘI CONSERVARE A CADAVRELOR

1. Metode de conservare a corpului defunctului: conservare temporară și conservarea permanentă
 - îmbalsămarea cadavrului prin injectare folosind abordul vascular
 - aspecte anatomice, localizarea, proiecția tegumentară și selecția vaselor pentru îmbalsămarea cadavrelor
 - îmbalsămarea cadavrului prin injectarea cavităților anatomice
2. Metode de reconstrucție și restaurare a corpului defunctului: tanatopraxia - etapele restaurării cadavrelor, cosmetica mortuară
3. Soluții chimice folosite pentru îmbalsămare, tehnici de injecție și drenaj
4. Legislația privind manipularea cadavrelor, etica funerară
5. Asistarea aparținătorilor: atitudine de urmat

2. Obiective educaționale

3. Rezultate așteptate (Competențe teoretice și practice minimum acceptabile dobândite în urma parcurgerii și promovării modulului de pregătire).

Modulul 6, anul III: LABORATOR MEDICO-LEGAL 3 luni

Nr. ore curs: 60 ore

Nr. ore practică: 300 ore

1. Tematică

1. Stagiul de toxicologie medico-legală: 1 lună
- 2 Stagiul de Identificare medico-legală, odontostomatologie, antropologie medico-legală, entomologie medico-legală: 1 lună
3. Stagiul de Laborator criminalistic și medico-legal: 2 săpt
4. Stagiul de Filiație și genetică medico-legală: 2 săpt

STAGIUL DE TOXICOLOGIE MEDICO-LEGALĂ:

Tematica lecțiilor conferință (20 ore)

1. Noțiuni de toxicitate; toxic
2. Investigația la fața locului în intoxicații
3. Clasificarea toxicelor
4. Toxice la poarta de intrare
5. Toxice la poarta de ieșire
6. Toxice cu toxicitate viscerală și celulară
7. Toxice care se depozitează în organism
8. Farmacodinamia principalelor toxice
9. Farmacodinamia drogurilor stupefiante
10. Clasificarea drogurilor stupefiante
11. Morfopatologia drogurilor stupefiante
12. Droguri stupefiante și metaboliți. Legislație națională și internațională
13. Recoltarea produselor biologice în vederea stabilirii stării de intoxicație
14. Metode și tehnici de detecție a drogurilor și metaboliților
15. Metode și tehnici de toxicologie medico-legală. Particularități ale toxicologiei medico-legale în raport cu toxicologia clinic
16. Intoxicația cu alcool
17. Interferențe medicamentoase, reacții adverse la medicamente, agenți terapeutici

18. Toxicologia medico-legală a principalelor substanțe toxice întâlnite în practica curentă medico-legală și de laborator medico-legal
19. Organizarea managementul și funcționarea unui laborator modern de toxicologie medico-legală
20. Baza de date toxicologică. Aspecte etice

Baremul lucrărilor practice

1. Recoltări de produse biologice în vederea examenului toxicologic. Tehnici și metode de înregistrare a probelor. **Manopere: 10**
2. Tehnici și metode clasice de toxicologie medico-legală pentru evidențierea calitativă și cantitativă a principalelor toxice curente. **Manopere: 5**
3. Tehnici de extracție în vederea determinării gaz cromatografice, analiza spectre GC și cromatograme. **Manopere: 5**
2. Determinarea alcoolemiei în laborator prin metoda clasică precum și GC Head space. **Manopere: 5**

STAGIUL DE IDENTIFICARE MEDICO-LEGALĂ, ODONTO-STOMATOLOGIE, ANTROPOLOGIE MEDICO-LEGALĂ, ENTOMOLOGIE MEDICO-LEGALĂ (20 ore)

Tehnici și metode moderne de identificare și individualizare

1. Odontostomatologie medico-legală
 - a. Expertiza după oase, dinți, fragmente de țesuturi și organe pentru stabilirea vârstei, sexului, taliei, speciei, identificare, patologie de bază, data decesului, data înhumării etc.
 - b. Identificarea prin criterii odonto-stomatologice. Bazele teoretice ale identificării și identificarea criminalistică. Identificarea de grup și individuală. Identificarea reconstructivă și comparativă.
2. Metode antropologice de identificare în stabilirea speciei, vârstei și a caracterelor individuale. Identificarea prin studiul urmelor produse prin mușcare.
3. Entomologie medico-legală
 - a. Metode de conservare și de distrugere a cadavrului. Studiul general al insectelor necrofage. Ciclul de viață al insectelor
 - b. Contribuțiile entomologiei la investigarea criminalistică și medico-legală
 - c. Artefacte constatate la cadavru ce pot fi atribuite acțiunii insectelor.
 - d. Metode, tehnici și proceduri în investigația și cercetarea entomologică
 - e. Valoarea studiului entomologic în stabilirea datei probabile a morții, locului înhumării, identificării, diagnosticului toxicologic

Baremul lucrărilor practice

1. Recoltarea probelor de țesut și os, utilizarea truselor și echipamentelor de bază, a metodelor avansate de identificare, documentare. **Manopere: 20**
2. Identificarea pe resturi scheletale (inclusiv cu ocazia exhumărilor). **Manopere: 20**
3. Identificarea odontostomatologică. **Manopere: 5**
4. Expertiza corpurilor delictive. **Manopere 5**
5. Evaluarea stadiului de dezvoltare a insectelor și a intervalului postmortem. **Manopere: 5**

STAGIUL DE LABORATOR CRIMINALISTIC ȘI MEDICO-LEGAL (10 ore)

- Cercetarea locului faptei. Etape: sesizarea, măsuri luate de organul judiciar sosit primul la fața locului, reguli generale metodologice de investigare a omorului, constituirea echipei de cercetare
- Pregătirea mijloacelor tehnico-științifice criminalistice. Efectuarea cercetării la fața locului:
 - cercetarea la fața locului în faza statică
 - cercetarea la fața locului în faza dinamică
- Principalele acțiuni care se întreprind în cadrul investigării unei infracțiuni, dispunerea expertizelor medico-legale, dispunerea expertizelor criminalistice:
 - expertiza dactiloscopică
 - expertiza urmelor obiectelor vulnerante
 - expertiza urmelor de picioare

- expertiza urmelor de dinți și buze
- expertiza urmelor de vopsea, sticlă
- expertiza balistică
- Expertiza criminalistică a urmelor biologice:
 - expertiza urmelor de sânge
 - expertiza a urmelor de salivă și spermă
 - expertiza criminalistică a firului de păr

Baremul lucrărilor practice

1. Recoltarea probelor criminalistice, dispunerea tipului de expertiză, documentare, fotografiere, conservare, delimitarea perimetrului, lanțul custodiei probelor, împărțirea sarcinilor în echipă.

Manopere: 20

2. Utilizarea truselor și echipamentelor de bază. **Manopere 20**

STAGIUL DE SEROLOGIE ȘI HEMATOLOGIE MEDICO-LEGALĂ (10 ore)

Programa analitică

1. Bazele genetice
2. Sisteme serologice folosite în filiație
 - Tehnica și metodologia investigației grupelor de sânge și a altor sisteme sanguine
 - Examinarea antropologică în filiație
3. Sistemul HLA în filiație
4. Profilul ADN în filiație
 - Istoricul investigației ADN
 - Identificarea medico-legală
 - Noțiuni generale de genetică
 - Tehnica și metodologia investigației ADN
 - Interpretarea rezultatelor
 - Markeri
 - Cazuri de studiu
 - Documentarea rezultatului
 - Formularea concluziilor

Baremul lucrărilor practice

1. Tipajul grupelor de sânge (documentare, redactare, interpretare). **Manopere: 10 cazuri**
2. HLA (documentare, redactare, interpretare). **Manopere: 10 cazuri**
3. Profil ADN (documentare, redactare, interpretare). **Manopere: 10 cazuri**
4. Tehnica și metodologia de recoltare și conservare a probelor în vederea stabilirii filiației (sânge, salivă etc.). **Manopere: 20 cazuri**
5. Documentarea cazurilor și formularea concluziilor. **Manopere: 20 cazuri**

2. Obiective educaționale

3. Rezultate așteptate (Competențe teoretice și practice minimum acceptabile dobândite în urma parcurgerii și promovării modulului de pregătire).

Modulul 7, anul III: DREPT MEDICAL, LEGISLAȚIE ȘI NOȚIUNI EXPERTALE 2 luni

Nr. ore curs: 100 ore

Nr. ore practică: 140 ore

1. Tematică

STRUCTURA STAGIILOR

- Noțiuni de drept medical - 2 săpt
- Responsabilitate medical- 2 săpt
- Legislație și proceduri medico-legale- 2 săpt
- Calitatea expertală a medicului legist: expertul medico-legal și etica profesională - 2 săpt

STAGIUL DE NOȚIUNI DE DREPT MEDICAL 2 săptămâni

A. Tematica lecțiilor conferință

• *Interferențe între medicină și drept.*

- Justiția în actul medical.
- Nevoile sociale în medicină și justiție.
- Respectul față de demnitatea omului ca principiu etic și juridic fundamental al practicii medicinei.
- Cazuri. Discuții.

• *Natura și exercițiul drepturilor în practica medicală.*

- Drepturile omului și drepturile pacientului: dreptul la sănătate, dreptul la îngrijire medicală, dreptul la libera alegere a furnizorului de îngrijire medicală, dreptul la autodeterminare și autonomie, dreptul la informare, dreptul la confidențialitate și respect al intimității, dreptul la asistență religioasă, alte drepturi.

- Elemente de legislație internațională.

- Cazuri. Discuții.

• *Persoanele vulnerabile și non-discriminare în practica medicală.*

- Îngrijirea medicală în cazul prizonierilor, minorilor, vârstnicilor, persoanelor cu deficiențe, persoane lipsite de autonomie, femeii gravide, subiecților umani în cercetarea științifică.

- Cazuri. Discuții.

• *Elemente definitorii de drept medical.*

- Izvoarele dreptului medical.

- Asistența medicală, profesiunea medicală, datoria de îngrijire.

- Contractul de asistență medicală.

- Consimțământul informat și secretul profesional în practica medicală.

- Cazuri. Discuții.

• *Raportul juridic de drept medical.*

- Elementele raportului juridic de drept medical.

- Statutul juridic al corpului uman.

- Asistența medicală curativă vs. profilactică.

- Cazuri cu implicații juridice în practica medicală.

B. Baremul lucrărilor practice

1.Studiu pe dosar în cazul vătămărilor corporale. **Manopere: 2 cazuri**

2.Studiu pe dosar în cazuri de omor: **Manopere: 2 cazuri**

3.Studiu pe dosar în cazul leziunilor cauzatoare de moarte: **Manopere: 2 cazuri**

4.Studiu pe dosar în cazul infracțiunilor din domeniul vieții sexuale. **Manopere: 2 cazuri**

STAGIUL DE RESPONSABILITATE MEDICALĂ ȘI RĂSPUNDERE A MEDICULUI

2 săptămâni

A. Tematica lecțiilor conferință

- 1) Raționamentul medical și decizia medicală profesională: raționamentul analogic bazat pe cazuistică, raționamentul bazat pe tratamentul de probă, farmacologic sau fiziopatologic, raționamentul bazat pe dovezi medicale. Mecanismele deciziei profesionale medicale.
- 2) Riscurile în practica medicală: riscuri cu privire la diagnostic și tratament ce privesc indicația de tratament, riscurile cu privire la justificarea actului medical, riscurile cu privire la oportunitatea actului medical, riscurile cu privire la controlul actului medical și consecințelor lui, criteriile de apreciere corectă a riscului, managementul riscurilor.
- 3) Eroarea și greșeala: eroarea de fapt și eroarea de normă.
- 4) Tipuri de răspundere: răspunderea profesională și răspunderea legală a medicului: răspunderea disciplinară, civilă, penală, administrativă.
- 5) Răspunderea civilă: de drept comun (delictuală și contractuală, contractul de asistență medicală, elementele probatorii ale răspunderii civile), malpraxis (definire, standardul de îngrijire, evaluarea prejudiciului).
- 6) Răspunderea penală: latura subiectivă și obiectivă a infracțiunii, intenția și culpa, formele și conținutul culpei, elementele probatorii ale răspunderii penale, cauze exoneratoare de răspundere.
- 7) Întocmirea corectă a documentației medicale.

B. Baremul lucrărilor practice

- 1) Studiu de caz pe documente medicale și medico-legale în cazul infracțiunilor din domeniul culpei medicale. **Manopere: 2 cazuri**
- 2) Studiu de caz pe documente medicale și medico-legale în cazuri penale. **Manopere: 2 cazuri**
- 3) Studiu de caz pe documente medicale și medico-legale în cazuri civile. **Manopere: 2 cazuri**

STAGIUL DE LEGISLAȚIE ȘI PROCEDURI MEDICO-LEGALE 2 săptămâni

A. Tematica lecțiilor conferință

1) Aspecte legislative specifice domeniului de activitate medico-legal:

- a. ORDONANȚA nr. 1 (republicată) privind organizarea activității și funcționarea instituțiilor de medicină legală (PDF)
- b. HOTĂRÂREA nr. 774 din 2000 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a dispozițiilor Ordonanței Guvernului nr. 1/2000 privind organizarea activității și funcționarea instituțiilor de medicină legală (PDF)
- c. ORDONANȚA nr. 57 din 2001 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 1/2000 privind organizarea activității și funcționarea instituțiilor de medicină legală. (PDF).
- d. LEGEA nr 271 din 2004 privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 57/2001 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 1/2000 privind organizarea activității și funcționarea instituțiilor de medicină legală. (PDF)
- e. HOTĂRÂREA nr 1204 din 2002 privind modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 774/2000 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a dispozițiilor Ordonanței Guvernului nr. 1/2000 privind organizarea activității și funcționarea instituțiilor de medicină legală. (PDF)
- f. ORDIN nr. 1134 din 25/05/2000 - pentru aprobarea Normelor procedurale privind efectuarea expertizelor, a constatărilor și a altor lucrări medico-legale.

- g. ORDIN nr. 1976 din 07/11/2003 - stabilirea unor măsuri privind efectuarea cu celeritate a expertizei pentru stabilirea discernământului minorului între 14 și 16 ani care a săvârșit o faptă prevăzută de legea penală.
- h. ORDIN nr. 938 din 07/09/2005 - aprobarea criteriilor de atestare a calității de expert medico-legal și stabilirea condițiilor de suspendare sau de retragere a calității de expert medico-legal.
- i. ORDIN ADMINISTRAȚIE PUBLICĂ nr 1512 din 2013 pentru aprobarea „Normelor metodologice privind recoltarea, depozitarea și transportul probelor biologice în vederea probațiunii judiciare prin stabilirea alcoolemiei sau a prezenței în organism a substanțelor sau produselor stupefiante ori a medicamentelor cu efecte similare acestora în cazul persoanelor implicate în evenimente sau împrejurări în legătură cu traficul rutier. (PDF)
- j. NORMELE METODOLOGICE privind participarea expertului parte în cadrul lucrărilor medico-legale. (PDF) (aprobat de Consiliul Superior de Medicină Legală)
- k. ORDIN nr. 1163 din 28/05/2007 privind înființarea, componența și atribuțiile Comisiei comune a Ministerului Justiției și a Ministerului Sănătății Publice de analiză a deceselor persoanelor private de libertate, survenite în sistemul penitenciar. (PDF)
- l. HOTĂRÂREA nr. 1609 privind aprobarea tarifului pentru efectuarea expertizelor, a constatărilor și a altor lucrări medico-legale" (Modificat de art.V pct.1 din HG 425/2014). (PDF)
- m. ORDIN ADMINISTRAȚIE PUBLICĂ nr. 246 din 2003 privind aprobarea tarifelor pentru efectuarea expertizelor, a constatărilor și a altor lucrări medico-legale. (PDF)
- n. ORDIN ADMINISTRAȚIE PUBLICĂ nr. 1143 din 2003 pentru modificarea și completarea anexei la Ordinul Ministrului Sănătății și familiei nr. 246/2003 privind aprobarea tarifelor pentru efectuarea expertizelor, a constatărilor și a altor lucrări medico-legale. (PDF)
- o. LEGEA nr. 104 din 2003 (republicată) privind manipularea cadavrelor umane și prelevarea organelor și țesuturilor de la cadavre în vederea transplantului. (PDF)
- p. ORDIN nr. 154 din 26.02.2003 aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii 296/2002 privind acordarea asistenței medicale în România cetățenilor străini.
- q. Decizie nr. 248 din 01.07.2004 protecția demnității umane și a dreptului la propria imagine.

2) Aspecte legislative specifice funcționării Colegiului medicilor din România.

3) Aspecte legislative specifice domeniului sanitar: legea 95/2006 cu modificările ulterioare.

4) Aspecte legislative specifice drepturilor pacientului (legea drepturilor pacientului).

5) Proceduri medico-legale: pe persoana în viață și pe persoana decedată.

B. Baremul lucrărilor practice:

- 1) Studiu de caz pe documente medicale și medico-legale. **Manopere: 6 cazuri**

STAGIUL PRIVIND CALITATEA EXPERTALĂ A MEDICULUI LEGIST: EXPERTUL MEDICO-LEGAL ȘI ETICA PROFESIONALĂ 2 săptămâni

A.Tematica lecțiilor conferință:

1. Noțiunea de expertiză;
2. Calitatea expertului;
3. Competență și profesionalism;
4. Expertul medico-legal (oficial și privat);
5. Formarea expertului medico-legal: calitatea expertală a lucrărilor medico-legale (valoarea probatorie a documentelor medico-legale, opiniile expertale ale medicilor specialiști);
6. Noțiuni de legislație privind expertul oficial și recomandat în medicina legală;
7. Noțiuni de etică profesională: deontologia, normarea etică și profesională a medicului legist ca medic;
8. Codul deontologic al Colegiului medicilor din România;
9. Codul etic și deontologic a medicului legist.

B. Baremul lucrărilor practice:

1) Studiu de caz pe documente medicale și medico-legale. **Manopere: 10 cazuri.**

2.Obiective educaționale

3.Rezultate așteptate (Competențe teoretice și practice minimum acceptabile dobândite în urma parcurgerii și promovării modulului de pregătire).

Modulul 8, anul III: BIOETICĂ 2 săptămâni

Nr. ore curs: 20 ore

Nr. ore practică: 40 ore

1.Tematică

Tematica lecțiilor conferință:

- 1) Ce este etica medicală, bioetica: teorii și principii în etica medicală;
- 2) Drepturile pacientului, responsabilitatea actului medical: aspecte normative și legislative aplicate actului medical;
- 3) Relația medic-pacient;
- 4) Consimțământul informat;
- 5) Confidențialitatea actului medical și a datelor medicale;
- 6) Responsabilitatea socială și alocarea de resurse;
- 7) Etica cercetării pe subiecți umani.
- 8) Aspecte particulare (bioetica începutului vieții, bioetica sfârșitului vieții, aspecte etice ale medicinei de laborator și imagistice, transplantul de țesuturi și organe, genetica și genomica, etc.).

Tematica seminariilor:

- 1) Ilustrarea prin cazuri particulare a teoriilor și principiilor în bioetică.
- 2) Valori morale profesionale în etica profesională medicală. Etica normativă. Codurile de etică. Aspecte legale care reglementează drepturile pacientului.
- 3) Ilustrarea valorilor etice ale relației medic-pacient. Rolul comunicării în relația medic-pacient. Încrederea, loialitatea, exercițiul datoriei, diligența. Paternalism și autonomie. A trata și a nu trata.
- 4) Valoarea și limitele consimțământului informat în practica medicală curentă.
- 5) Valoarea și limitele confidențialității în practica medicală curentă. Dubla loialitate.
- 7) Accesul la îngrijirile de sănătate- discuție pe cazuri. Discutarea problemelor etice în cercetarea pe subiecți umani prin prisma unor cazuri concrete. Rolul comitetelor de etică din spitale.
- 8) Discutarea problemelor etice la începutul vieții pe baza unor cazuri concrete. Discutarea problemelor etice la finalul vieții pe baza unor cazuri concrete. Discutarea problemelor etice în transplantul de țesuturi și organe pe baza unor cazuri concrete. Discutarea problemelor etice în genetică și genomică pe baza unor cazuri concrete.

Baremul lucrărilor practice:

1. Studii de caz cu implicații bioetice. **Manopera: 10 cazuri.**

2.Obiective educaționale

3.Rezultate așteptate (Competențe teoretice și practice minimum acceptabile dobândite în urma parcurgerii și promovării modulului de pregătire).

Modulul 9, anul III: EXPERTIZA CAPACITĂȚII DE MUNCĂ 1 lună

Nr. ore curs: 50 ore

Nr. ore practică: 70 ore

1.Tematică

1. Expertiza medicală a capacității de muncă- 2 săpt.
2. Recuperarea capacității de muncă - 2 săpt.

STAGIUL DE EXPERTIZĂ MEDICALĂ A CAPACITĂȚII DE MUNCĂ:

- Boală, accident, infirmitate, deficiență, handicap, invaliditate;
- Elemente de stabilire și formulare a diagnosticului funcțional, a incapacității adaptative și de evaluare a capacității de muncă în bolile și sechelele invalidante;
- Expertiza medicală a capacității de muncă în afecțiunile aparatului locomotor;
- Expertiza medicală a capacității de muncă în afecțiunile ORL.
- Expertiza medicală a capacității de muncă a deficiențelor vizuale;
- Expertiza medicală a capacității de muncă a deficiențelor neuropsihice.

Barem de activități practice:

- Examinarea bolnavilor internați în INEMRCM;
- Interpretarea rezultatelor explorărilor cu caracter specific pentru cazurile examinate.

STAGIUL DE RECUPERARE A CAPACITĂȚII DE MUNCĂ

- Recuperarea capacității de muncă (conceptul de recuperare, organizarea activității de recuperare, tipuri de acțiuni recuperatorii);
- Mijloace și tehnici de recuperare;
- Prognosticul de recuperare – criterii medico-socio-profesionale. Posibilități de cuantificare.

Barem de activități practice:

- Examinarea bolnavilor pentru care se solicită evaluarea capacității adaptative;
- Orientarea și reorientarea profesională a bolnavilor evaluați;
- Aprecierea gradului de recuperare al unui caz concret (studiu de caz);
- Întocmirea unui program individual de recuperare.

2.Obiective educaționale

3.Rezultate așteptate (Competențe teoretice și practice minimum acceptabile dobândite în urma parcurgerii și promovării modulului de pregătire).

Modulul 10, anul III: PSIHIATRIE, PSIHOPATOLOGIE MEDICO-LEGALĂ ȘI

ELEMENTE DE CRIMINOLOGIE 3 luni

Nr. ore curs: 80 ore

Nr. ore practică: 280 ore

1.Tematică

Tematica lecțiilor conferință (80 ore)

1. Obiectul psihiatriei medico-legale, cadrul juridic și organizatoric și relațiile cu diferitele ramuri ale dreptului, cu criminologia și socio-psihiatria.

2. Expertiza medico-legală psihiatrică - domeniu al asistentei medico-social-juridice și al cercetării interdisciplinare.
3. Fundamentarea teoretică a obiectivelor generale ale expertizei cu implicații medico-legale din domeniul psihopatologiei.
4. Criteriologia interpretării cauzale a conceptului de responsabilitate. Capacitatea psihică.
5. Personalitatea - funcție de sinteză a psihismului și concept definitoriu în criteriologia medico-legală a patologiei psihice marginale.
6. Discernământul și conștiința. Relațiile cu tipurile de personalitate, cu capacitatea psihică și responsabilitatea – iresponsabilitatea.
7. Minoritatea. Comportamentul deviant și delincvența minorilor. Regimul juridic și problemele expertizei. Măsuri de siguranță și speciale de ordin coercitiv - educativ și medico-pedagogice.
8. Semiologia psihiatrică.
9. Implicațiile medico-legale psihiatrice ale etilismului acut. Beția patologică. Regimul juridic aplicabil în cazurile de constatare a beției patologice.
10. Obligarea la tratamentul medical și internarea obligatorie. Interdicția.
11. Criteriologia interpretării cauzale a conceptului de responsabilitate. Exprimarea legăturilor (raporturilor) cauzale în expertiza medico-legală psihiatrică.
12. Agresivitate-agresiune-violență-periculozitatea socială a bolnavului psihic. Victimologia.
13. Evoluția conceptului clinic de psihopatie și implicațiile în practica medico-legală psihiatrică.
14. Valoarea și limitele examenului psihologic în expertiza medico-legală psihiatrică.
15. Tulburările de dezvoltare a personalității cu substrat organic obiectivabil (dezvoltări lezionate, stări psihopatoide de regresie).
16. Implicațiile medico-legale neuropsihiatrice ale traumatismelor cranio-cerebrale. Epilepsia.
17. Valoarea și limitele investigațiilor paraclinice în expertiza psihiatrică.
18. Psihoze endogene și psihogenii cu implicații medico-legale. Psihoza de detenție.
19. Ancheta socială în cadrul expertizei medico legale psihiatrice.
20. Tulburări psihice ale vârstei a treia, implicații medico-legale.
21. Simularea în expertiza medicalei-legală psihiatrice.
22. Probleme de sexologie cu implicații medico-legale psihiatrice.
23. Depresie și suicid.

Baremul lucrărilor practice:

1. Metodologia examinării dosarului cauzei și selectarea datelor anterioare (medicale, sociale, școlare, profesionale, penale etc.) și de anchetă. **Manopere: 10 cazuri**
2. Metodologia investigației clinice.
3. Raportul de expertiză medico-legală psihiatrică - părți componente, metodologia redactării. **Manopere: 10 cazuri.**
4. Investigațiile paraclinice și de specialitate-indicații. **Manopere: 10 cazuri.**
5. Teste psihologice uzuale -indicații. **Manopere: 10 cazuri.**
6. Ancheta socială. **Manopere: 5 cazuri.**
7. Coroborarea rezultatelor investigațiilor complementare. **Manopere: 10 cazuri**
8. Metodologia redactării concluziilor. **Manopere: 20 cazuri.**
9. Analiza de acte (rapoarte) și avizări medico-legale. **Manopere: 10 cazuri**

2.Obiective educaționale

3.Rezultate așteptate (Competențe teoretice și practice minimum acceptabile dobândite în urma parcurgerii și promovării modulului de pregătire).

Modulul 11A, anul III: MEDICINA LEGALĂ CLINICĂ: PROPEDEUTICA 2 luni

Nr. ore curs: 100 ore

Nr. ore practică: 140 ore

1.Tematică

Tematica lecțiilor conferință (100 ore)

1. NOȚIUNI GENERALE:

Definiție, domenii de activitate, prezentarea principalelor tipuri de expertize medico-legale. Actele medico-legale (aspecte generale). Aspecte procedurale în raport cu legislația în vigoare.

Organizarea rețelei de medicină legală.

Medicina legală și medicul de familie.

2. ACTELE MEDICO-LEGALE:

• Examinările medico-legale la solicitarea părții interesate (certificatul medico-legal);

• Examinările medico-legale dispuse de instanțele de judecată sau de organele de urmărire penală (raportul de primă și nouă expertiză);

• Alte examinări.

3. EXAMINAREA MEDICO-LEGALĂ GENITALĂ PE PERSOANA ÎN VIAȚĂ:

• Violul;

• Abuzul sexual al minorului;

• Minorul supus violențelor fizice: "sindromul copilului bătut (agresat)".

Baremul lucrărilor practice:

1. Constatarea leziunilor traumatiche la persoane în viață; **Manopere: 50 cazuri.**

2. Examenul clinic medico-legal; **Manopere: 50 cazuri.**

3. Documentarea medico-legală a cazului și urmărirea lui sub raportul finalizării în termen; obiectivarea leziunilor traumatiche. **Manopere: 50 cazuri.**

4. Formularea concluziilor într-o examinare medico-legală pe persoana în viață; **Manopere: 50 cazuri.**

2.Obiective educaționale

3.Rezultate așteptate (Competențe teoretice și practice minimum acceptabile dobândite în urma parcurgerii și promovării modulului de pregătire).

Modulul 11B, anul III: MEDICINĂ LEGALĂ CLINICĂ: EVALUAREA VĂTĂMĂRII COROPORALE 12 luni

Nr. ore curs: 100 ore

Nr. ore practică: 140 ore

1.Tematică

Tematica lecțiilor conferință (100 ore):

- Constatarea medico-legală a vătămării corporale. Evaluarea medico-legală a vătămării corporale în conformitate cu Art. 193, 194, 196. Avizele Comisiei de avizare și control precum și ale Comisiei superioare medico-legale

- Motive de contestare a actelor medico-legale. Căi procedurale de atac.
- Instituția expertului medico-legal (oficial și parte). (Evaluarea corectă a numărului de zile de îngrijire medicală. Supra și sub evaluarea numărului de zile de îngrijire medicală – cauze).

Baremul lucrărilor practice:

1. Constatarea leziunilor traumatice la persoane în viață; **Manopere: 50 cazuri.**
2. Examen clinic medico-legal; **Manopere: 50 cazuri.**
3. Documentarea medico-legală a cazului și urmărirea lui sub raportul finalizării în termen, obiectivarea leziunilor traumatice; **Manopere: 50 cazuri.**
4. Formularea concluziilor într-o examinare medico-legală pe persoana în viață; **Manopere: 50 cazuri.**
5. Participare în comisii (Comisia de avizare și control precum și Comisia superioară medico-legală); **Manopere: 50 cazuri.**

2.Obiective educaționale

3.Rezultate așteptate (Competențe teoretice și practice minimum acceptabile dobândite în urma parcurgerii și promovării modulului de pregătire).

ANUL 1 DE REZIDENTIAT

- a. Asistă la examinări medico-legale la solicitarea persoanelor fizice, conform graficului de consultații și contribuie la întocmirea certificatelor medico-legale, conform normelor metodologice, sub supravegherea coordonatorului de rezidentiat sau a responsabilului de formare profesională.
- b. Deprinde abilități de comunicare cu persoana care solicită o expertiză medico-legală.
- c. Asistă la constatări medico-legale completând formularul de examinare clinică în cazul recoltării de probe biologice în vederea determinării alcoolemiei și prezenței de substanțe psihoactive, la solicitarea persoanelor sau a organelor de drept, conform metodologiei în vigoare, sub supravegherea coordonatorului de rezidentiat sau a responsabilului de formare profesională.
- d. Asistă și contribuie la întocmirea expertizelor medico-legale pe bază de acte, solicitate de organele de urmărire penală și instanțele de judecată, care sunt repartizate responsabilului de formare.
- e. Asistă la examinări medico-legale, autopsii medico-legale, expertize medico-legale și noi expertize medico-legale care sunt repartizate responsabilului de formare și contribuie la întocmirea rapoartelor de constatare medico-legală, rapoartelor de expertiză medico-legală și rapoartelor de nouă expertiză medico-legală.
- f. Efectuează gărzi conform planificării stabilite de coordonatorul de rezidentiat și îndrumătorul de stagiu.
- g. Se deplasează la fața locului la solicitarea organelor de urmărire și cercetare penală cu efectuarea de activități de cercetare în teren la fața locului sub supravegherea medicului responsabil de formare.
- h. Îndeplinește sarcinile de serviciu specifice care îi sunt trasate de către coordonatorul de rezidentiat și de îndrumătorul de stagiu.
- i. Participă la toate activitățile educaționale organizate pentru formarea rezidenților (cursuri, conferințe, prezentări de cazuri, workshopuri, congrese, simpozioane, etc).

- j. Actualizează permanent cunoștințele privind efectuarea expertizelor medico-legale pe cadavru și pe persoană, cu formarea deprinderilor privind tehnici comune și speciale de efectuare a autopsiei.
- k. Învată conținutul teoretic al programei de pregătire aferentă modulelor în care este repartizat.
- l. Respectă programul de lucru zilnic și utilizează integral timpul de lucru pentru îndeplinirea atribuțiilor de serviciu.
- m. Se conformează prevederilor privind păstrarea secretului de serviciu.

ANUL 2 DE REZIDENȚIAT

- a. Asistă la examinări medico-legale la solicitarea persoanelor fizice, conform graficului de consultații și contribuie la întocmirea certificatelor medico-legale, conform normelor metodologice, sub supravegherea coordonatorului de rezidențiat sau a responsabilului de formare profesională.
- b. Asistă la constatări medico-legale completând formularul de examinare clinică în cazul recoltării de probe biologice în vederea determinării alcoolemiei și prezenței de substanțe psihoactive, la solicitarea persoanelor sau a organelor de drept, conform metodologiei în vigoare, sub supravegherea coordonatorului de rezidențiat sau a responsabilului de formare profesională.
- c. Asistă la constatările și expertizele medico-legale pe baza de acte, solicitate de organele de urmărire penală și instanțele de judecată, care sunt repartizate responsabilului de formare și contribuie la întocmirea rapoartelor de constatare medico-legală și rapoartelor de expertiză medico-legală.
- d. Asistă la examinări medico-legale, autopsii medico-legale, exhumări, expertize medico-legale și noi expertize medico-legale care sunt repartizate responsabilului de formare și contribuie la întocmirea rapoartelor de constatare medico-legală, rapoartelor de expertiză medico-legală și rapoartelor de nouă expertiză medico-legală.
- e. Efectuează gărzi conform planificării stabilite de coordonatorul de rezidențiat și îndrumătorul de stagiu.
- f. Se deplasează la fața locului la solicitarea organelor de urmărire și cercetare penală cu efectuarea de activități de cercetare în teren la fața locului sub supravegherea medicului responsabil de formare.
- g. Îndeplinește sarcinile de serviciu specifice care îi sunt trasate de către coordonatorul de rezidențiat și de îndrumătorul de stagiu.
- h. Asistă la prelucrarea probelor biologice în laboratoarele în care își desfășoară stagiile și contribuie la redactarea buletinelor de analiză.
- i. Participă la toate activitățile educaționale organizate pentru formarea rezidenților (cursuri, conferințe, prezentări de cazuri, workshopuri, congrese, simpozioane, etc).
- j. Actualizează permanent cunoștințele privind efectuarea expertizelor medico-legale pe cadavru și pe persoană, cu formarea deprinderilor privind tehnici comune și speciale de efectuare a autopsiei.

- k. Învată conținutul teoretic al programei de pregătire aferentă modulelor în care este repartizat.
- l. Respectă programul de lucru zilnic și utilizează integral timpul de lucru pentru îndeplinirea atribuțiilor de serviciu.
- m. Nu întreprinde nici un fel de acțiuni în nume propriu, care implică instituția unde lucrează, fără aducerea la cunoștința conducerii instituției sau a medicului legist șef.
- n. Respectă regulile de protecția muncii și de PSI.
- o. Respectă și aplică prevederile sistemului de management al calității adoptat.
- p. Respectă prevederile Regulamentului de Organizare și Funcționare și ale Regulamentului Intern.
- q. Respectă secretul profesional și se îngrijește de păstrarea documentelor cu care intră în contact.

ANUL 3 DE REZIDENȚIAT

- a. Asistă la examinări medico-legale la solicitarea persoanelor fizice, conform graficului de consultații și contribuie la întocmirea certificatelor medico-legale, conform normelor metodologice, sub supravegherea coordonatorului de rezidențiat sau a responsabilului de formare profesională.
- b. Asistă la constatări medico-legale completând formularul de examinare clinică în cazul recoltării de probe biologice în vederea determinării alcoolemiei și prezenței de substanțe psihoactive, la solicitarea persoanelor sau a organelor de drept, conform metodologiei în vigoare, sub supravegherea coordonatorului de rezidențiat sau a responsabilului de formare profesională.
- c. Asistă la constatările și expertizele medico-legale pe bază de acte, solicitate de organele de urmărire penală și instanțele de judecată, care sunt repartizate responsabilului de formare și contribuie la întocmirea rapoartelor de constatare medico-legală și rapoartelor de expertiză medico-legală.
- d. Asistă la examinări medico-legale, autopsii medico-legale, exhumări, expertize medico-legale și noi expertize medico-legale care sunt repartizate responsabilului de formare și contribuie la întocmirea rapoartelor de constatare medico-legală, rapoartelor de expertiză medico-legală și rapoartelor de nouă expertiză medico-legală.
- e. Execută tehnic autopsii medico-legale și manopere de cosmetizare a persoanei decedate, sub supravegherea responsabilului de formare (conform curriculei de pregătire aferenta anului de rezidențiat).
- f. Solicită prelevarea de probe biologice în vederea efectuării examenelor complementare de laborator și supraveghează în mod direct momentul recoltării probelor biologice de către autopsier și etichetarea acestora.
- g. Asistă în comisiile de avizare și control a actelor medico-legale, comisiile superioare de expertiză medico-legală, comisiile de amânarea-întreruperea executării pedepselor privative de libertate.

- h. Asistă la examinările medico-legale psihiatrice și contribuie la întocmirea rapoartelor de expertiză medico-legală psihiatrică, sub supravegherea coordonatorului de stagiu și a responsabilului de formare profesională.
- i. Efectuează gărzi conform planificării stabilite de coordonatorul de rezidențiat și îndrumătorul de stagiu.
- j. Se deplasează la fața locului la solicitarea organelor de urmărire și cercetare penală cu efectuarea de activități de cercetare în teren la fața locului sub supravegherea medicului responsabil de formare.
- k. Îndeplinește sarcinile de serviciu specifice care îi sunt trasate de către coordonatorul de rezidențiat și de îndrumătorul de stagiu.
- l. Asistă la prelucrarea probelor biologice în laboratoarele în care își desfășoară stagiile și contribuie la redactarea buletinelor de analiză.
- m. Participă la toate activitățile educaționale organizate pentru formarea rezidenților (cursuri, conferințe, prezentări de cazuri, workshopuri, congrese, simpozioane, etc).
- n. Actualizează permanent cunoștințele privind efectuarea expertizelor medico-legale pe cadavru și pe persoană, cu formarea deprinderilor privind tehnici comune și speciale de efectuare a autopsiei.
- o. Învăță conținutul teoretic al programei de pregătire aferentă modulelor în care este repartizat.
- p. Respectă programul de lucru zilnic și utilizează integral timpul de lucru pentru îndeplinirea atribuțiilor de serviciu.
- q. Se conformează prevederilor privind păstrarea secretului de serviciu.
- r. Nu întreprinde nici un fel de acțiuni în nume propriu, care implică instituția unde lucrează, fără aducerea la cunoștința conducerii instituției sau a medicului legist șef.
- s. Respectă regulile de protecția muncii și de PSI.
- t. Respectă și aplică prevederile sistemului de management al calității adoptat.
- u. Respectă prevederile Regulamentului de Organizare și Functionare și ale Regulamentului Intern.
- v. Respectă secretul profesional și se îngrijește de păstrarea documentelor cu care intră în contact.

ANUL 4 DE REZIDENTIAT

- a. Asistă la examinări medico-legale la solicitarea persoanelor fizice, conform graficului de consultații și contribuie la întocmirea certificatelor medico-legale, conform normelor metodologice, sub supravegherea coordonatorului de rezidențiat sau a responsabilului de formare profesională.
- b. Asistă la constatări medico-legale completând formularul de examinare clinică în cazul recoltării de probe biologice în vederea determinării alcoolemiei și prezenței de substanțe psihoactive, la solicitarea persoanelor sau a organelor de drept, conform metodologiei în vigoare, sub supravegherea coordonatorului de rezidențiat sau a responsabilului de formare profesională.

- c. Asistă la constatările și expertizele medico-legale pe bază de acte, solicitate de organele de urmărire penală și instanțele de judecată, care sunt repartizate responsabilului de formare și contribuie la întocmirea rapoartelor de constatare medico-legală și rapoartelor de expertiză medico-legală.
- d. Asistă la examinările medico-legale, autopsii medico-legale, exhumări, expertizele medico-legale și noile expertize medico-legale care sunt repartizate responsabilului de formare și contribuie la întocmirea rapoartelor de constatare medico-legală, rapoartelor de expertiză medico-legală și rapoartelor de nouă expertiză medico-legală.
- e. Execută tehnic autopsii medico-legale și manopere de îngrijiri acordate persoanei decedate, sub supravegherea responsabilului de formare (conform curriculei de pregătire aferentă anului de rezidențiat).
- f. Solicită prelevarea de probe biologice în vederea efectuării examenelor complementare de laborator și supraveghează în mod direct momentul recoltării probelor biologice de către autopsier și etichetarea acestora.
- g. Asistă în comisiile de avizare și control a actelor medicale, comisiile superioare de expertiză medico-legală, comisiile de amânarea-întreruperea executării pedepselor privative de libertate.
- h. Asistă la examinările medico-legale psihiatrice și contribuie la întocmirea rapoartelor de expertiză medico-legală psihiatrică, sub supravegherea coordonatorului de stagiu și a responsabilului de formare profesională.
- i. Efectuează gărzi conform planificării stabilite de coordonatorul de rezidențiat și îndrumătorul de stagiu.
- j. Se deplasează la fața locului la solicitarea organelor de urmărire și cercetare penală cu efectuarea de activități de cercetare în teren la fața locului sub supravegherea medicului responsabil de formare.
- k. Îndeplinește sarcinile de serviciu specifice care îi sunt trasate de către coordonatorul de rezidențiat și de îndrumătorul de stagiu.
- l. Asistă la prelucrarea probelor biologice în laboratoarele în care își desfășoară stagiile și contribuie la redactarea buletinelor de analiză.
- m. Participă la toate activitățile educaționale organizate pentru formarea rezidenților (cursuri, conferințe, prezentări de cazuri, workshopuri, congrese, simpozioane, etc).
- n. Actualizează permanent cunoștințele privind efectuarea expertizelor medico-legale pe cadavru și pe persoană, cu formarea deprinderilor privind tehnici comune și speciale de efectuare a autopsiei.
- o. Învăță conținutul teoretic al programei de pregătire aferentă modulelor în care este repartizat.
- p. Respectă programul de lucru zilnic și utilizează integral timpul de lucru pentru îndeplinirea atribuțiilor de serviciu.
- q. Nu întreprinde nici un fel de acțiuni în nume propriu, care implică instituția unde lucrează, fără aducerea la cunoștința conducerii instituției sau a medicului legist șef.
- r. Respectă regulile de protecția muncii și de PSI.

- s. Respectă și aplică prevederile sistemului de management al calității adoptat.
- t. Respectă prevederile Regulamentului de Organizare și Funcționare și ale Regulamentului Intern;
- u. Respectă secretul profesional și se îngrijește de păstrarea documentelor cu care intră în contact.

Nr. ore curs.

Nr. ore practică.

1. Tematică.

2. Obiective educaționale.

3. Rezultate așteptate (Competențe teoretice și practice minimum acceptabile dobândite în urma parcurgerii și promovării modulelor de pregătire, ierarhizate după cum urmează:

- asistență pasivă
- necesită supraveghere atentă
- abilitate de a efectua procedura sub o oarecare supraveghere
- abilitate de a efectua procedura fără supraveghere

cu posibilități de nuanțare în funcție de specialitate, în special la cele chirurgicale: prim operator/ajutor/instrumentar/observator)

Etc

SCOPUL ȘI OBIECTIVELE EDUCAȚIONALE GENERALE:

SCOPUL ȘI OBIECTIVELE EDUCAȚIONALE SPECIFICE:

REZULTATE AȘTEPTATE (STANDARD PROFESIONAL CURENT) la finalizarea pregătirii:

Examenul de medic specialist:

Probe de evaluare, specifice programului:

- probă scrisă
 - examen clinic
 - probă de abilități/manualități
 - probă pe casetă video
 - probă operatorie
 - dizertație
- Da/Nu

TEMATICA DE EXAMEN

1. Tanatologie medico-legală.
2. Reacțiile vitale.
3. Moartea subită la adult și copil.
4. Raportul de cauzalitate în medicina legală.
5. Traumatologie medico-legală generală: clasificarea agenților traumatici, clasificarea leziunilor traumatice elementare, mecanisme de producere, aspecte anatomo-patologice.
6. Aprecierea gravității leziunilor corporale în conformitate cu prevederile Codului Penal.
7. Traumatismul cranio-cerebral: leziuni și tanatogeneză.
8. Traumatismele oftalmologice și ORL: leziuni și tanatogeneză
9. Traumatismele buco-maxilo-faciale: leziuni și tanatogeneză.
10. Traumatismele vertebro-medulare: leziuni și tanatogeneză.
11. Traumatismele gâtului: leziuni și tanatogeneză.
12. Traumatismele toracelui: leziuni și tanatogeneză.
13. Traumatismele abdomenului și bazinului: leziuni și tanatogeneză.
14. Traumatismele membrelor: leziuni și tanatogeneză.
15. Traumatismele vaselor și nervilor: leziuni și tanatogeneză.
16. Accidente de circulație (rutiere, feroviare, aviatice)- leziuni și tanatogeneză.
17. Căderea: leziuni și tanatogeneză.
18. Leziunile și moartea prin arme de foc.
19. Asfixiile: leziuni și tanatogeneză.
20. Leziunile și moartea prin agenți fizici (căldură, frig, electricitate).
21. Leziunile și moartea prin agenți biologici (intoxicația cu ciuperci, înțepătura de albine/viespi, mușcătura de șarpe).
22. Toxice hemactice: CO și nitrați/nitriți.
23. Intoxicația cu HCN și derivații acestuia.
24. Intoxicații cu alcool etilic și alcool metilic.
25. Intoxicația cu substanțe caustice.
26. Intoxicația cu As, Hg, Pb și derivații acestora.
27. Intoxicații de natură medicamentoasă (barbiturice, derivați fenotiazinici, anestezice).
28. Intoxicația cu stupefiante.
29. Intoxicația cu pesticide.
30. Uciderea nou-născutului de către mamă: probleme medico-legale.
31. Expertiza medico-legală a filiației.
32. Avortul: probleme medico-legale.
33. Violul: probleme medico-legale.
34. Expertiza medico-legală a capacității de muncă.
35. Expertiza medico-legală psihiatrică.
36. Răspunderea profesională în practica medicală: răspunderea penală, răspunderea civilă, răspunderea disciplinară.
37. Identificarea medico-legală: identificarea antropologică, identificarea odontologică, expertiza ADN, identificarea produselor biologice (sânge, salivă, spermă).

Baremul de manevre, tehnici și activități practice (maxim 2000 caractere)

--

2. DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIILE MEDICULUI SPECIALIST ÎN

2.1. Competența profesională intrinsecă specialității

- Urmare promovării examenului de medic specialist (standard profesional)

2.2. Obligații

- Etice, deontologice - Profesionale

**PRIN ACEASTA SE CERTIFICA LEGALITATEA SI CORECTITUDINEA
DATELOR CUPRINSE IN CURRICULUM**

PRESEDINTELE COMISIEI DE SPECIALITATE A MINISTERULUI SĂNĂTĂȚII,

Nume, prenume:

Semnatura: